

Eduskunnan lakivaliokunta (LaV)

U 13/2017 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (varhaisen vaiheen saneeraus ja toinen mahdollisuus)

Finanssiala tukee järkevästi rajattua harmonisaatiota

- Finanssialan Keskusliitto (FK) kannattaa tehokkaiden maksukyvyttömyysmenettelyiden luomista kaikkiin EU:n jäsenvaltioihin rajat ylittävien investointien helpottamiseksi
- Yhdenmukaistamisessa on kuitenkin pyrittävä mahdollisimman suureen häiriöttömyyteen ja koetettava varmistaa, ettei harmonisaatio luo turhaa kitkaa pääosin toimivaan kansalliseen maksukyvyttömyysjärjestelmäämme
- Direktiiviehdotuksessa mainittu velkakonversiomahdollisuus tulisi omaksua kansalliseen lainsäädäntöön jo ennen lopullisen direktiivin toimeenpanoa joukkolainamarkkinoiden kilpailukyvyyn parantamiseksi

1 Monet direktiivin tavoitteista on jo huomioitu kansallisesti

Finanssialan Keskusliitto (FK) pitää pääpiirteissään oikeana komission näkemystä maksukyvyttömyysmenettelyjen jonkinasteisen yhdenmukaistamisen tarpeesta myös tilanteissa, joissa menettelyyn ei liity rajat ylittävää ulottuvuutta. Etukäteen ei voida ennustaa, ettei velallinen tulevaisuudessa olisi tilanteessa, jossa maksuvaikeuksilla on liityntä useampiin jäsenvaltioihin.

Samalla on muistettava, että kirjelmäluonnoksessa mainitulla tavalla direktiiviehdotuksen varhaista ongelmiin puuttumista ja toista mahdollisuutta koskevat osiot vastaavat perusrakenteiltaan Suomessa jo omaksuttuja ratkaisuja, eli yrityssaneerausta ja yksityishenkilön velkajärjestelyä. Näihin perusrakenteisiin ei tulisikaan lopullisen direktiivin toimeenpanovaiheessa tehdä aiheettomia muutoksia. FK yhtyy myös kirjelmäluonnoksen toteamukseen siitä, että direktiiviehdotus on osin liian yksityiskohtainen. FK:n kantoja ehdotuksen yksittäisiin osioihin eritellään seuraavissa kappaleissa.

2 Varhainen puuttuminen vaikeuksissa olevien elinkelpoisten yritysten ongelmiin

Direktiiviehdotuksen 6 artiklassa tarkoitettua täytäntöönpanokieltoa FK pitää periaatteessa kannatettavana niiltä osin kuin nykyiseen lainsäädäntöönperustuvaa menettelyä katsotaan sen avulla olevan mahdollista tehostaa. Rauhoitusajkojen lyhentäminen ei kuitenkaan saisi merkitä tuomioistuimen ja selvittäjän työn laadun heikkenemistä. Mikäli tätä päämäärää ei arvella voitavan saavuttaa, tulisi yrityssaneerauslain laajamittaiseen muuttamiseen tältä osin suhtautua varauksella. Mikäli uudentyypinen täytäntöönpanokielto toteutuu, tulisi direktiivissä selkeästi todeta, ettei se koske takaajia tai vierasvelkavakuuden asettajia. Kiellon ulottaminen näihin vähentäisi kiinnostusta rajat ylittävään luotonantoon.

Direktiiviehdotuksen 7 artiklan mukaisia säännöksiä saneerauksen ja täytäntöönpanokiellon varalle laadittujen sopimusehtojen pätemättömyydestä ei tulisi sisällyttää direktiiviin ilman tarkennuksia, joilla suojataan nettoutus- ja muita vakuusehtoja. Useat EU-säädökset edellyttävät jäsenvaltioiden suojaavan tämän kaltaisia järjestelyjä ja ne ovat tärkeitä luottoriskin hallintakeinoja eurooppalaisten finanssimarkkinoiden sääntelyn kannalta keskeisimmissä normistoissa, kuten vakavaraisuusasetuksessa (CRR), EMIR-asetuksessa ja pankkien elvytys- ja kriisinhallintadirektiivissä (BRRD). Voimassa olevassa kotimaisessa sääntelyssä velvoitteet voidaan nettouttaa yrityksen saneerauksessa saneerauslain rauhoitusajoista huolimatta, eikä asiantilaa ole näiltä osin syytä muuttaa.

FK kannattaa tuomioistuimen mukanaoloa saneerausprosessissa huolimatta siitä, että direktiiviehdotus vaikuttaa edellyttävän mahdollisuutta vahvistaa saneerausohjelma tietyissä tilanteissa ilman tuomioistuimen hyväksyntää. Kansalliseen järjestelmäämme sisältyy nykyiselläänkin menettelyä joustavoittavia elementtejä, kuten velalliselle varattu mahdollisuus esittää saneerauksen selvittäjää sekä tuomioistuimen mahdollisuus määrätä väliaikainen selvittäjä.

Kuten kirjelmäehdotuksessa todetaan, ovat direktiiviehdotuksen 14 artiklan 2 kohdan ja 15 artiklan 4 kohdan määräykset saneerausohjelman sitovuuden rajoittamisesta sen käsittelyyn osallistuneisiin velkoihin ja korvausten maksamisesta ohjelmaehdotusta vastustaneille velkojille ristiriidassa voimassa olevan yrityssaneerauslain periaatteiden kanssa. Ne merkitsisivät poikkeamista velkojen yhdenvertaisesta kohtelusta ja voisivat vähentää velkojen halukkuutta äänestää muuten toteuttamiskelpoisen saneeraussuunnitelman puolesta epäoikeudenmukaisiksi koettujen korvausten pelossa.

3 FK painottaa mahdollisuutta velkakonversioon yrityssaneerauksessa

Ehdotuksen 8 artiklassa viitataan velkakonversion ("debt-to-equity swap") kaltaisiin instrumentteihin, joita kansainvälisesti on käytössä useissa maksukyvyttömyysjärjestelmissä sekä Euroopassa että sen ulkopuolella. Velkakonversion mahdollisuus yrityssaneerauksessa olisi tärkeää sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöömme jäämättä odottamaan lopullisen direktiivin kansallista voimaansaattamista. Velkakonversion merkitys suomalaisen joukkovelkakirjamarkkinan vastaiselle houkuttelevuudelle ja siten yritysten rahoitusmahdollisuuksien monipuolistamiselle on olennainen.

Velkakonversio edellyttää yrityssaneerauslain muuttamista siten, että saneerausohjelmassa voitaisiin määrätä velkojen muuttamisesta osakepääomaksi ilman nykyisten osakkeenomistajien suostumusta, mikäli yrityksen taloudellisen tilanteen tervehdyttäminen sitä edellyttää. Hiljattain työnsä päättänyt joukkolainamarkkinoiden kehittämissuunnitelma päätyi ehdottamaan velkakonversiomahdollisuudesta säättämistä ja asia olisikin otettava jatkovalmisteluun oikeusministeriössä.

Velkakonversion mahdollistaminen yrityssaneerauksessa olisi omiaan palauttamaan yrityssaneerausmenettelyn aiempaa yhdenmukaisemmaksi maksunsaantijärjestystä koskevien periaatteiden kanssa, joiden mukaan velalle tulisi saada suoritus ennen pääomaa. Näin sekä osakkeenomistajat että velkojat osallistuisivat yrityksen

tervehdyttämiseen nykyistä tasapuolisemmin. Voimassa olevassa yrityssaneerauslainsäädännössä velkoja näet käytännössä leikataan osakepääoman säilyessä koskemattomana.

4 Toinen mahdollisuus

Toteutuessaan ehdotetussa muodossa direktiivi edellyttäisi ylivelkaantuneiden voivan vapautua veloistaan pääsääntöisesti kolmen vuoden kuluessa. Finanssiala ei pidä järkevänä säätää vapautumisajoista sitovasti EU-tasolla, koska lyhyemmät maksuohjelmat voivat haitata vapaaehtoista sopimista velkojen uudelleenjärjestelystä ja vähentää joidenkin velallisten maksuhalukkuutta. Tämä voisi lisätä luotonantajien riskiä ja vähentää rahoituksen saatavuutta direktiiviehdotuksen tavoitteille vastakkaisella tavalla. Tämä peruslähtökohta ei muutu, vaikka ehdotukseen sisältyy useita vapautumisajan pidentämisen mahdollistavia lisäehtoja. Velkaantumisen ennaltaehkäisyn näkökulmasta FK ei kannata sitä, että direktiivin myötä lakia yksityishenkilön velkajärjestelystä jouduttaisiin muuttamaan siten, että velkajärjestelyyn voisi päästä uudelleen aiemmasta järjestelystä huolimatta.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Lea Mäntyniemi